

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

การพัฒนาหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย ผู้รายงานได้ดำเนินการออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 2 การเปรียบเทียบพัฒนาการด้านด้านอารมณ์ – จิตใจ ก่อน- หลังจากการใช้นิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูลในการพัฒนาหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ตำแหน่งเป็นผู้ชำนาญการด้านการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

1. อาจารย์จุฑาทิพย์ โอบอ้อม อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

2. นางสาวกาญจนา สอนเสือ ครูผู้ช่วย สาขาการศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านบ้านสมุย สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลโป่งน้ำร้อน ตำบลคลองลาน อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

3. นางสาวอารุณฉิ ปลิวทอง ครู คศ.2. สาขาการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนบ้านคลองสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชรเขต 1 จังหวัดกำแพงเพชร

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ หนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการคืบคลานของเด็กปฐมวัยจำนวน 3 เล่ม

ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพ ของหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการคืบคลานของเด็กปฐมวัย ที่ได้จากการคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความสอดคล้ององค์ประกอบหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการคืบคลานของเด็กปฐมวัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขั้นตอนในการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของหนังสือหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการคืบคลานของเด็กปฐมวัย ผู้รายงานได้วิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาการพัฒนาการของเด็กปฐมวัยด้านอารมณ์ – จิตใจ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการคืบคลานของเด็กปฐมวัย โดยดำเนินการดังนี้

1. กำหนดแหล่งข้อมูลงานวิจัยเกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ด้านอารมณ์ – จิตใจ และหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการคืบคลานของเด็กปฐมวัยเพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดจากการพัฒนาด้านอารมณ์ – จิตใจสำหรับเด็กปฐมวัย จากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ได้ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาความพร้อมทั้ง 4 ด้าน คือ พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญา ผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยโดยถือว่าการเล่นเป็นงานของเด็ก เด็กเรียนรู้จากการเรียนปนเล่นตามความสามารถ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จากการสังเกต พบปัญหาพฤติกรรมการรับประทานนมของเด็กนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโชคชัยพัฒนาจำนวน 5 คนจากจำนวนเด็กทั้งหมด 15 คนจะไม่รับประทานนมเลยในช่วงบ่ายของทุกวันเมื่อครูตัดถุงนมให้เด็กนักเรียนแล้ว ครูสังเกตเห็นว่านักเรียนบางคนจะไม่ยอมดูดนมจากหลอด บางคนกั๊กหลอดเล่น บางคนนั่งเฉยๆทำให้เกิดผลตามมา คือ ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของเด็กเนื่องจากไม่ได้รับสารอาหารที่ครบถ้วนและเพียงพอต่อความต้องการ ซึ่งปัญหาดังกล่าว ทำให้การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ไม่เป็นไปตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ว่าด้วย พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ 3 มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย ตัวบ่งชี้ที่ 2 แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัยและการที่เด็กแสดงอารมณ์และความรู้สึกต่อต้านไม่ชอบทานอาหาร ไม่ยอมทานอาหารที่มีประโยชน์เข้าสู่ร่างกาย ย่อมนำไปสู่ปัญหาด้านสุขภาพว่าด้วยพัฒนาการด้านร่างกาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขภาพดี ตัวบ่งชี้ที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและตัว

บ่งชี้ที่ 2 มีร่างกายแข็งแรงนำมาใช้ในการสร้างเนื้อหา หนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมที่ดีของเด็กปฐมวัย

2. ดำเนินการสังเคราะห์ข้อค้นพบของงานวิจัย โดย

ขั้นที่ 1 ทำการศึกษาข้อค้นพบจากงานวิจัยเกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาการพัฒนาการของเด็กปฐมวัยด้านด้านอารมณ์ – จิตใจ และศึกษานิทานส่งเสริมพฤติกรรมที่ดีของเด็กปฐมวัย เพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดจากกระบวนการเรียนการสอนเพื่อสร้างพัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ

ขั้นที่ 2 ทำการอ่านข้อค้นพบของงานวิจัยให้เข้าใจ แล้วทำการเรียบเรียงสาระสำคัญของข้อค้นพบด้วยกัน

ขั้นที่ 3 นำเสนอผลการวิจัยซึ่งเป็นผลจากการสังเคราะห์ข้อค้นพบ เพื่อนำไปพัฒนาเป็นหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมที่ดีของเด็กปฐมวัยจำนวน 3 เล่ม ดังต่อไปนี้

เล่มที่ 1 เรื่อง หนูอ่อนคนเก่ง

เล่มที่ 2 เรื่อง มาดีมนมกันเถอะ

เล่มที่ 3 เรื่อง บิ๊กไบร์ไม่อยากกิน

3. นำหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมที่ดีของเด็กปฐมวัยจำนวน 3 เล่ม ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อหาความสอดคล้องขององค์ประกอบของหนังสือหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมที่ดีของเด็กปฐมวัย โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC)

4. ปรับปรุงหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมที่ดีของเด็กปฐมวัย ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

5. นำหนังสือหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมที่ดีของเด็กปฐมวัย ไปใช้กับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านบ้านสมุย สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลโป่งน้ำร้อน จำนวน 15 คน ที่เรียนระดับปฐมวัย ปีที่ 1 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ในขั้นตอนการพัฒนาหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมที่ดีของเด็กปฐมวัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1. หนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมที่ดีของเด็กปฐมวัย จำนวน 3 เล่ม

2. แบบแสดงความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อนวัตกรรมหนังสือนิทานเรื่องบิ๊กไบร์ไม่
อยากกิน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นการพัฒนานักสื่อนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย ผู้รายงานได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามความคิดเห็นด้านความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย ที่ผู้เชี่ยวชาญตอบ มาตรวจสอบความสมบูรณ์
2. นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้
(พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531, หน้า 124)

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญหาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency = IOC)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็น
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

นำคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาให้คะแนนดังนี้

+1 คะแนน เมื่อผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นโดยเหมาะสมว่า องค์ประกอบของหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย มีความสอดคล้องกัน

0 คะแนน เมื่อผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นโดยไม่แน่ใจว่า องค์ประกอบของหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย มีความสอดคล้องกัน

-1 คะแนน เมื่อผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นโดยไม่เหมาะสมว่า องค์ประกอบของหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย ไม่มีความสอดคล้องกัน

3. นำผลจากการให้คะแนนมาทำการวิเคราะห์ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย โดยใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของ โร วิน เล ลี (Rovinelli) และ แฮม เบิลตัน (R.K.Hambleton)
(พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531, หน้า 124)

4. นำค่าดัชนีความสอดคล้องที่คำนวณได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ซึ่งมีเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531 หน้า 124)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50	องค์ประกอบของหนังสือส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมสำหรับเด็กปฐมวัย มีความสอดคล้องกันอย่างแท้จริง
น้อยกว่า 0.50	องค์ประกอบของหนังสือส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมสำหรับเด็กปฐมวัย ไม่มีความสอดคล้องกัน

ขั้นตอนที่ 2 การเปรียบเทียบพัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ ก่อน-หลังจากการใช้หนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

การสอนโดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัยในครั้งนี้ ได้จากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) โดยเลือกเด็กปฐมวัยปีที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านบ้านสมุย สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลโป่งน้ำร้อน จำนวน 15 คน ที่เรียนระดับปฐมวัย ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ทั้งนี้ มีเด็กปฐมวัยปีที่ 1 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสมุย 1 ห้องเรียน

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- 1.การจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้หนังสือนิทาน จำนวน 3 เล่ม

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ประสิทธิภาพหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย
2. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการดื่มนมก่อน-หลัง จากการใช้หนังสือนิทาน

ส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนม

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหาในการใช้หนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย คือ ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจหลังการใช้หนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย

แบบแผนการวิจัย

แบบแผนการวิจัยที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ใช้กลุ่มเดียวทดสอบก่อน - หลัง (One – Group Pretest- Posttest Design) ซึ่งมีลักษณะดังนี้ (รัตนะ บัวสนธิ, 2551, หน้า 65) แสดงดังนี้

$$Gr_1 = O_1 \quad T \quad O_2$$

เมื่อ Gr ₁	แทน	กลุ่มหนึ่ง
O ₁	แทน	การทดสอบก่อนเรียน
T	แทน	การใช้หนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย
O ₂	แทน	การวัดผลการพัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจของเด็กปฐมวัยหลัง

ได้รับการใช้หนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย

การดำเนินการทดลอง

1. แบบทดสอบวัดความรู้
2. แบบสังเกตพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย
3. วัดผลการพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ ของเด็กปฐมวัย ปีที่ 1 จำนวน 15 คน ก่อนทำการทดลอง โดยใช้แบบสังเกตจิตพิสัยผลการใช้หนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัยเรื่องละ 1 ครั้ง รวมทั้งหมด 3 เรื่อง
4. ผู้รายงานได้ทำการใช้หนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย ด้วยตัวผู้รายงานเอง ช่วงเวลาที่ใช้นี้หนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย อยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560
5. ผู้รายงานดำเนินการจัดประสบการณ์และประเมินผลพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ ที่เกิดขึ้นกับเด็กปฐมวัย หลังจากได้รับการจัดประสบการณ์จากหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย แต่ละเล่ม ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผนการจัดประสบการณ์
6. เมื่อสิ้นสุดการทดลองกับเด็กปฐมวัย ผู้รายงานได้วัดผลการพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ ของเด็กปฐมวัยด้วยแบบสังเกตจิตพิสัยพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ ชุดเดียวกันกับแบบสังเกตจิตพิสัยพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ ก่อนการใช้หนังสือ

เครื่องมือที่ใช้ในประเมินผลการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลการทดลองได้แก่

1. หนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย จำนวน 3 เล่ม
2. แผนการจัดประสบการณ์การใช้หนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย ที่ผู้รายงานพัฒนาขึ้น จำนวน 60 แผนการจัดประสบการณ์
3. แบบทดสอบวัดความรู้
4. แบบสังเกตพฤติกรรมหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย
5. แบบสังเกตประเมินผลพัฒนาการอารมณ์-จิตใจ สำหรับเด็กปฐมวัยในภาพรวม มีคะแนนเท่ากับ 2 คะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการทดลองใช้หนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย ผู้รายงานได้ดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

1. นำคำตอบจากแบบทดสอบวัดความรู้ผลการพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ ของเด็กปฐมวัย มาตรวจให้คะแนน โดยให้คะแนน 1 คะแนนสำหรับข้อที่ตอบถูก และให้ 0 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบผิด หรือตอบมากกว่า 1 ข้อ หรือไม่ตอบ
2. นำคะแนนของเด็กปฐมวัยทั้งหมดมาหาค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. เปรียบเทียบแบบทดสอบวัดความรู้พฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัยด้วยการทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่ได้จากการทดสอบก่อนและหลัง การทดลองโดยใช้สูตร t-test Dependent
4. เปรียบเทียบผลการพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ ของเด็กปฐมวัยของกลุ่มทดลองระหว่างก่อนและหลังการใช้หนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของผลการพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ ของเด็กปฐมวัย

1. ค่าเฉลี่ย (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 73-79)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2. ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ $S.D.$ แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนน

$(\sum X)^2$ แทน กำลังสองของผลรวมของคะแนน

n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3. การหาดัชนีประสิทธิผลของหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย

$$E.I. = \frac{\sum X_{posttest} - \sum X_{pretest}}{(N)(A) - \sum X_{pretest}} \times 100$$

เมื่อ $E.I.$ = ดัชนีประสิทธิผล

$\sum_{posttests}$ = ผลรวมของคะแนนก่อนการทดลองใช้นวัตกรรม

$$\begin{aligned}\sum_{\text{pretests}} &= \text{ผลรวมของคะแนนหลังการทดลองใช้นวัตกรรม} \\ N &= \text{จำนวนนักเรียน} \\ A &= \text{คะแนนเดิมของแบบทดสอบ}\end{aligned}$$

4. t-test แบบ Dependent (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 104)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{(N-1)}}}$$

เมื่อ D คือ ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
N คือ จำนวนคู่